

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم
بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

برگرفته از: کانترپانچ
نویسنده: رمزی برعود
برگردان از: م. قربانی
۲۳ اپریل ۲۰۲۲

بحران آب در غزه، مسأله مرگ و زندگی*!

بحران پیش روی غزه ممکن است وخیمتر از آن چیزی باشد، که تا به حال شاهد بوده ایم. هنگامی که آب تقریباً کل غزه به خاطر ستراتیژی آگاهانه و عمدی اسرائیل مناسب شرب انسان نیست، می‌توان درک کرد چرا مردم فلسطین برای بقاء همچنان به مبارزه ادامه می‌دهند، گوئی زندگی‌شان به آن بسته است؛ آری، مسأله بودن یا نبودن است.

یکی از اعضای خانه با حالتی آمیخته از هیجان و دلهره می‌گوید «آب برگشت»، این اتفاق اغلب آخر شب رخ می‌دهد. با اعلام برگشتن آب کل خانواده دوان دوان می‌روند تا هر ظرفی که به دستشان رسید پر کنند، بشکه، قوتی یا بطری. اغلب اوقات آب چند دقیقه بیشتر وصل نیست، ما می‌مانیم و حس شکست جمعی، و نگران احتمال بقاء و زنده ماندن. این وضع زندگی ما زیر اشغال نظامی اسرائیل در غزه بود. تاکتیک گروگانگیری آب علیه فلسطینی‌ها و استفاده از آن به عنوان صدقه از جانب اسرائیل طی اولین انتفاضه یا قیام فلسطین چنان گسترده بود که مانع رسیدن ذخیره آب به

اردوگاه‌های پناهندگان، روستاها و شهرها یا کل مناطق می‌شد. این نخستین اقدام برای از پای درآوردن جماعت عسبانگر فلسطین بود. این عمل اغلب مقدمه یورش نظامی، بازداشت و حبس‌های همگانی و خشونت‌های مرگبار بود؛ اما تقریباً همیشه با قطع ذخایر آب فلسطینی‌ها شروع می‌شد.

جنگ آب اسرائیل علیه فلسطینی‌ها از آن روزهای اولیه تغییر کرده است، به ویژه این‌که بحران اقلیمی، نیاز اسرائیل به تدارک برای روزهای سخت و ناخوشایند احتمالی آینده شتاب گرفت. البته، اکثراً فلسطینی‌های تحت رژیم اشغالگر هزینه آن را می‌پردازند. در کرانه باختری، دولت اسرائیل به غصب منابع آبی فلسطینی‌ها از مناطق اصلی آبخیز ادامه می‌دهد. هم سفره‌های کوهستانی آب و هم سفره‌های ساحلی. شرکت مکوروت (Mekorot)، شرکت اصلی آب اسرائیل، به شکل کلافه‌کننده‌ای، آب به سرقت برده از فلسطینی‌ها را به روستاها و شهرهای فلسطینی، به ویژه در منطقه شمال ساحل غربی به قیمت‌های گزاف می‌فروشد.

جدا از سودجویی مدام از سرقت آب، اسرائیل از آب مانند وسیله‌ای برای مجازات جمعی مردم در کرانه غربی استفاده می‌کند، ضمن این‌که غالباً فلسطینی‌ها، به خصوص ساکنین منطقه (C) را از حق کندن چاه محروم می‌کنند تا آب را در انحصار خود نگه دارد.

طبق نظر عفو بین‌الملل، فلسطینی‌های منطقه اشغالی کرانه غربی به طور متوسط هر نفر روزانه ۷۳ لیتر آب مصرف می‌کنند. این را با مصرف یک شهروند اسرائیل مقایسه کنید که به طور متوسط حدود ۲۴۰ لیتر در روز مصرف دارد، حتی از این بدتر این‌که هر یک از ساکنین یهودی غیرقانونی شهرک‌نشین اسرائیل (فلسطین اشغالی)، روزانه بیش از ۳۰۰ لیتر آب مصرف می‌کنند. سهم مصرف آب فلسطینی‌ها نه تنها بسیار پائین‌تر از میانگین مصرف اسرائیلی‌هاست، بلکه از حداقل روزانه سرانه تعیین شده از سوی سازمان بهداشت جهانی نیز کمتر است.

با وجود شرایط مشکل موجود در کرانه باختری، فاجعه انسانی هم‌اکنون در غزه در جریان است. مراجع مسئول ناظر بر کیفیت آب و محیط زیست غزه، به مناسبت روز جهانی آب در ۲۲ مارچ، هشدار دادند که اگر کیفیت منابع آب غزه به همین منوال خطرناک تقلیل یابد، غزه با «بحران عظیمی» روبه‌رو خواهد بود. «مأذن البنا» به خبرنگاران گفت که ۹۸ درصد منابع آب غزه برای مصرف انسان مناسب نیست.

پی‌آمدهای این آمار هولناک برای مردم فلسطین و در واقع جامعه بین‌المللی نیز شناخته شده است. در اکتوبر گذشته «محمد شهادا»، ناظر حقوق بشر (Euro-Med Monitor) در چهل‌وهشتمین جلسه شورای حقوق بشر ملل متحد گفت که حدود یک چهارم تمام بیماری‌ها در غزه ناشی از آلودگی آب است و تخمین زده می‌شود که دوازده درصد از مرگومیر در میان کودکان غزه «مربوط به عفونت‌های رودمئی مرتبط با آب آلوده است.»

اما غزه چگونه به این نقطه رسید؟

در ۲۵ ماه مه، چهار روز پس از پایان آخرین جنگ علیه غزه، سازمان خیریه آکسفم Oxfam اعلام کرد که ۴۰۰.۰۰۰ نفر مردم تحت محاصره غزه هیچ‌گونه دسترسی به ذخایر عادی آب ندارند. علت آن اینست که کارزارهای نظامی اسرائیل همیشه با هدف قرار دادن شبکه برق فلسطین، خدمات آب و دیگر تأسیسات خدمات عمومی شروع می‌شود. طبق گزارش آکسفم «۱۱ روز بمباران ... به شدت بر سه کارخانه اصلی آب شیرین‌کن در غزه صدمه زده است.»

مهم است به یاد داشته باشیم که بحران آب در غزه سال‌هاست که ادامه دارد و هر جنبه‌ای از این بحران طولانی و ادامه‌دار به اسرائیل ارتباط دارد. با زیرساخت‌های آسیب‌دیده و ناتوان، بخش عمده‌ای از آب غزه حاوی سطح بالایی از شوری خطرناک، یا فوق‌العاده آلوده به فاضلاب و دیگر آلاینده‌ها می‌شود.

حتی قبل از نقل و انتقال نیروهای اسرائیل از غزه در سال ۲۰۰۵ و تحمیل محاصره به جمعیت نوار غزه از زمین، آب و آسمان، نوار غزه در بحران آب به سر می‌برد. مناطق آبخیز ساحلی غزه کاملاً تحت کنترل نیروهای نظامی اسرائیل بود که آب‌های با کیفیت شرب را به چند هزار شهرکنشین یهودی اختصاص داد، در حالی‌که گاه و بی‌گاه آب بسیار شور را به سوی جمعیت آنروزی ۱.۵ میلیونی فلسطینی‌های (غزه) روانه می‌کرد، با این پیش‌شرط که (آن زمان) فلسطینی‌ها به هیچ‌وجه در برابر اشغالگری اسرائیل اعتراض یا مقاومت نکردند.

نزدیک به ۱۷ سال بعد، جمعیت غزه به ۲.۱ میلیون افزایش یافت و سفره‌های آب در غزه در وضعیت وخیم‌تری قرار گرفت. به گزارش یونیسف، صندوق کودکان ملل متحد: «سفره‌های آب در غزه به دلیل «استخراج بیش از حد در حال تقلیل است، زیرا مردم چاره دیگری ندارند.»

یونیسف می‌افزاید: «بدتر این‌که، آلودگی و نفوذ آب بحر به این معناست که تنها ۴ درصد سفره‌های آب قابل نوشیدن است، بقیه آب‌ها باید تصفیه و نم‌زدائی شوند تا آشامیدنی بشوند.» به عبارت دیگر، مشکل غزه عدم دسترسی به ذخایر آب شیرین، به این دلیل که آن‌ها اصلاً وجود خارجی ندارند یا به سرعت در حال کاهش اند، نیست، بلکه فقدان تکنولوژی و فقدان سوختی است که به فلسطینی‌های غزه اجازه دهد آب موجود را قابل شرب سازند و حتی این هم رامحل درازمدت نیست.

اسرائیل نهایت تلاش خود را می‌کند تا تمام راه‌های برون‌رفت از این بحران دایمی را سد کند. فزون بر این، به نظر می‌رسد اسرائیل تنها روی وخیم‌تر کردن اوضاع و به خطر انداختن بقای فلسطینی‌ها تمرکز کرده است. برای نمونه سال گذشته، اسرائیل با باز کردن دریچه سدهای جنوبی که برای جمع‌آوری آب باران ساخته شده اند و به راه انداختن سیل عمدی، هزاران هکتار از زمین‌های زراعی را تخریب کرد. به همین دلیل فلسطینی‌ها اسرائیل را به خاطر ایجاد سیل‌های عمدی متهم کردند. این تقریباً به یک مراسم سالانه تبدیل شده است تا مناطق زراعی غزه، یعنی ستون اصلی بقای فلسطینی‌های تحت محاصره تنگ اسرائیل را ویران کنند.

جامعه بین‌المللی اغلب به هنگام جنگ به موضوع غزه توجه می‌نماید، حتی آن زمان هم، غالباً با نگاهی منفی به این مسأله می‌پردازد و فلسطینی‌ها را معمولاً تحریک کننده جنگ‌های ظاهراً تدافعی اسرائیل معرفی و متهم می‌کند. واقعیت این است که حتی وقتی لشکرکشی‌های اسرائیل پایان می‌یابد، تل ابیب به جنگ خود علیه ساکنین کرانه ادامه می‌دهد. اگرچه اسرائیل از جهت نظامی قدرتمند است، اما مدعی است که با یک «تهدید وجودی» در خاورمیانه مواجه است. ولی در حقیقت، این موجودیت فلسطین است که تحت خطر واقعی قرار گرفته است. وقتی تقریباً همه آب غزه به دلیل ستراتیژی آگاهانه اسرائیل برای مصرف انسان مناسب نیست، می‌توان درک کرد چرا فلسطینی‌ها همچنان به مقاومت ادامه می‌دهند، گوئی زندگی‌شان به آن بسته است؛ آری، موضوع بودن یا نبودن است.

* - دکتر رمزی برعود روزنامه‌نگار و سردبیر (The Palestine Chronicle) رویدادنامه فلسطین و نویسنده ۵ جلد کتاب است. وی از پیش‌کسوتان محقق غیر مقیم در مرکز اسلام و مسایل جهان در دانشگاه زعیم استانبول است.

تارنگاشت وی عبارتست از: <http://www.ramzybaroud.net>:

*انتخاب عنوان از «تارنگاشت عدالت» است.